

PRESUDA SUDA (veliko vijeće)

3. srpnja 2012.(*)

„Pravna zaštita računalnih programa – Stavljanje na tržište rabljenih licencija za računalne programe preuzete s interneta – Direktiva 2009/24/EZ – Članak 4. stavak 2. i članak 5. stavak 1. – Korištenje prava distribucije – Pojam „zakoniti stjecatelj”

U predmetu C-128/11,

povodom zahtjeva za prethodnu odluku, na temelju članka 267. UFEU-a, koji je uputio Bundesgerichtshof (Savezni vrhovni sud, Njemačka) odlukom od 3. veljače 2011., koju je Sud zaprimio 14. ožujka 2011., u postupku

UsedSoft GmbH

protiv

Oracle International Corp.,

SUD (veliko vijeće),

u sastavu: V. Skouris, predsjednik, A. Tizzano, J. N. Cunha Rodrigues, K. Lenaerts (izvjestitelj), J.-C. Bonichot, i A. Prechal, predsjednici vijeća, K. Schiemann, E. Juhász, A. Borg Barthet, D. Šváby i M. Berger, suci

nezavisni odvjetnik: Y. Bot,

tajnik: K. Malacek, glavni administrator,

uzimajući u obzir pisani postupak i nakon rasprave održane 6. ožujka 2012.,

uzimajući u obzir očitovanja koja su podnijeli:

- za UsedSoft GmbH, B. Ackermann i A. Meisterernst, *Rechtsanwälte*,
- za Oracle International Corp., T. Heydn i U. Hornung, *Rechtsanwälte*,
- za Irsku, D. O’Hagan, u svojstvu agenta,
- za španjolsku vladu, N. Díaz Abad, u svojstvu agenta,
- za francusku vladu, Gstalter, u svojstvu agenta,
- za talijansku vladu, G. Palmieri, u svojstvu agenta, i S. Fiorentino, *avvocato dello Stato*,
- za Europsku komisiju, J. Samnadda i F.W. Bulst, u svojstvu agenata,

saslušavši mišljenje nezavisnog odvjetnika na raspravi održanoj 24. travnja 2012.,
donosi sljedeću

Presudu

- 1 Zahtjev za prethodnu odluku odnosi se na tumačenje članka 4. stavka 2. i članka 5. stavka 1. Direktive 2009/24/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 23. travnja 2009. o pravnoj zaštiti računalnih programa (SL 2009 L 111, str. 16.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 17., svezak 1., str. 268.).
- 2 Zahtjev je upućen u okviru spora između društva UsedSoft GmbH (u daljnjem tekstu: UsedSoft) i društva Oracle International Corp. (u daljnjem tekstu: Oracle) u vezi sa stavljanjem na tržište od strane društva UsedSoft rabljenih licencija za računalne programe.

Pravni okvir

Međunarodno pravo

- 3 Svjetska organizacija za intelektualno vlasništvo (WIPO) usvojila je Ugovor WIPO-a o autorskom pravu (u daljnjem tekstu: Ugovor o autorskom pravu) u Ženevi dana 20. prosinca 1996. Taj je ugovor potvrđen u ime Europske zajednice Odlukom Vijeća 2000/278/EZ od 16. ožujka 2000. (SL 2000 L 89, str. 6.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 11., svezak 122., str. 77.).
4. Članak 4. Ugovora o autorskom pravu pod naslovom „Računalni programi”, određuje:

„Računalni programi zaštićeni su kao književna djela u smislu članka 2. Bernske konvencije. Ta se zaštita primjenjuje na računalne programe, bez obzira na način ili oblik njihova izražaja.”
- 5 Članak 6. Ugovora o autorskom pravu pod naslovom „Pravo stavljanja u promet”, određuje:

„1. Autori književnih i umjetničkih djela uživaju isključivo pravo davanja dopuštenja za stavljanje na raspolaganje javnosti izvornika i primjeraka njihovih djela prodajom ili drugim prijenosom vlasništva.

2. Ništa u ovom Ugovoru ne utječe na slobodu ugovornih stranaka da odrede uvjete, ako ih ima, pod kojim se iscrpljuje pravo iz stavka 1. nakon prve prodaje izvornika ili primjerka djela ili drugog prijenosa vlasništva uz dopuštenje autora.”
- 6 Članak 8. Ugovora o autorskom pravu određuje:

„[...] autori književnih i umjetničkih djela uživaju isključivo pravo davanja dopuštenja za priopćavanje javnosti njihovih djela, putem žica ili bez žica, uključujući stavljanje na raspolaganje javnosti njihovih djela na način da svatko može pristupiti tim djelima s mjesta i u vrijeme koje pojedinačno odabere.”

- 7 U ugovorenim izjavama u vezi s člancima 6. i 7. Ugovora o autorskom pravu određuje se sljedeće:

„Kao što se upotrebljavaju u tim člancima, pojmovi „kopije” i „izvornik i kopije”, koji podliježu pravu na distribuciju i pravu na najam prema spomenutim člancima, odnose se isključivo na fiksirane kopije koje se mogu staviti u promet kao opipljivi predmeti.”

Pravo Europske unije

Direktiva 2001/29

- 8 Uvodne izjave 28. i 29. Direktive 2001/29/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 22. svibnja 2001. o usklađivanju određenih aspekata autorskog i srodnih prava u informacijskom društvu (SL 2001 L 167, str. 10.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 17., svezak 1., str. 119.) određuju:

„(28) Zaštita autorskog prava prema ovoj Direktivi uključuje isključivo pravo nadzora distribucije djela sadržanog u materijalnom predmetu. Prvom prodajom izvornika djela ili njegovih primjeraka u Zajednici od strane nositelja prava ili uz njegov pristanak iscrpljuje se pravo nadzora preprodaje tog predmeta u Zajednici. To se pravo ne bi trebalo iscrpiti u odnosu na izvornik ili na primjerke djela prodane izvan Zajednice od strane nositelja prava ili uz njegov pristanak. Prava autora na iznajmljivanje i posudbu utvrđena su Direktivom 92/100/EEZ. Pravo distribucije predviđeno ovom Direktivom ne dovodi u pitanje odredbe o pravu iznajmljivanja i pravu posudbe sadržane u poglavlju I. te Direktive.

(29) Pitanje iscrpljenja prava ne postavlja se u slučaju usluga, a posebno *on-line* usluga. To se također primjenjuje u odnosu na materijalni primjerak djela ili drugog predmeta zaštite koji je izradio korisnik takve usluge uz pristanak nositelja prava. Stoga, isto se primjenjuje na iznajmljivanje i posudbu izvornika i primjeraka djela ili drugih predmeta zaštite koji su po svojoj prirodi usluge. Za razliku od CD-ROM-a i CD-I-a, gdje je intelektualno vlasništvo ugrađeno u materijalni medij odnosno predmet, svaka je *on-line* usluga u stvari radnja koja bi trebala biti podložna davanju odobrenja ako je tako predviđeno autorskim pravom ili srodnim pravom.”

- 9 U skladu s člankom 1. stavkom 2. točkom (a) Direktive 2001/29, direktiva „ostavlja netaknutima i ni na koji način ne utječe na postojeće odredbe Zajednice koji [koje] se odnose na: [...] pravnu zaštitu računalnih programa”.

- 10 Članak 3. Direktive 2001/29 određuje:

„1. Države članice moraju predvidjeti autorima isključivo pravo davanja ovlaštenja ili zabrane za svako priopćavanje njihovih djela javnosti, žicom ili bežičnim putem, uključujući stavljanje njihovih djela na raspolaganje javnosti tako da im pripadnici javnosti mogu pristupiti s mjesta i u vrijeme koje sami odaberu.

[...]

3. Prava iz stavaka 1. i 2. ne iscrpljuju se bilo kojom radnjom priopćavanja javnosti ili stavljanja na raspolaganje javnosti određenom ovim člankom.”

11 Članak 4. Direktive 2001/29 pod naslovom „Pravo distribucije” određuje:

„1. Države članice moraju predvidjeti autorima isključivo pravo davanja ovlaštenja ili zabrane za bilo koji oblik distribucije javnosti izvornika ili primjeraka njihovih djela prodajom ili na koji drugi način.

2. Pravo distribucije unutar Zajednice ne iscrpljuje se u pogledu izvornika ili primjeraka djela, osim kada je prva prodaja ili drugi prijenos vlasništva nad tim predmetom u Zajednici izvršen od strane nositelja prava ili uz njegov pristanak.”

Direktiva 2009/24

12 Sukladno uvodnoj izjavi 1. Direktive 2009/24, ta direktiva kodificira Direktivu Vijeća 91/250/EEZ od 14. svibnja 1991. o pravnoj zaštiti računalnih programa (SL 1991 L 122, str. 42.).

13 Sukladno izjavi 7. te preambule, „[z]a potrebe ove direktive pojam 'računalni program' uključuje programe u bilo kojem obliku uključujući i one koji su ugrađeni u hardver.”

14 Sukladno izjavi 13. te preambule, „radnje učitavanja i izvođenja nužne za korištenje primjerka programa koji je zakonito stečen, kao i radnja ispravljanja njegovih pogrešaka ne mogu [se] zabraniti ugovorom.”

15 Članak 1. stavak 1. Direktive 2009/24 određuje da „države članice zaštićuju računalne programe autorskim pravom kao književna djela u smislu Bernske konvencije za zaštitu književnih i umjetničkih djela.”

16 Prema članku 1. stavku 2. te direktive „[z]aštita u skladu s ovom Direktivom primjenjuje se na izražaj računalnog programa u bilo kojem obliku.”

17 Članak 4. Direktive pod naslovom „Ograničene radnje” određuje:

„1. Podložno odredbama članka 5. i 6. isključiva prava nositelja prava u smislu članka 2. uključuju pravo izvršiti ili odobriti:

(a) trajno ili privremeno reproduciranje računalnog programa bilo kojim sredstvom i u bilo kojem obliku, djelomično ili u cijelosti; ako je za učitavanje, prikazivanje, izvođenje, prenošenje ili pohranu računalnog programa potrebno takvo reproduciranje, takvi postupci podliježu odobrenju nositelja prava;

(b) prijevod, prilagodbu, obradu i bilo koju drugu izmjenu računalnog programa i reproduciranje rezultata tih postupaka, ne dovodeći u pitanje prava osobe koja mijenja program;

(c) svaki oblik distribucije javnosti, uključujući iznajmljivanje izvornika računalnog programa ili njegovih primjeraka.

2. Prvom prodajom primjerka programa u Zajednici od strane nositelja prava ili uz njegovu suglasnost iscrpljuje se pravo distribucije tog primjerka u Zajednici, uz iznimku prava na nadzor daljnjeg iznajmljivanja programa ili njegova primjerka.”

18 U članku 5. Direktive pod naslovom „Iznimke od ograničenih radnji”, u stavku 1., određuje se:

„1. U nedostatku posebnih ugovornih odredaba za poduzimanje radnji iz točaka (a) i (b) članka 4. stavka 1. nije potrebno odobrenje nositelja prava ako su te radnje zakonitom stjecatelju potrebne za korištenje računalnog programa u skladu s njegovom namjeravanom svrhom, uključujući i za ispravljanje pogrešaka.”

Njemačko pravo

19 Članci 69.c i 69.d Zakona o autorskom i srodnim pravima (Gesetz über Urheberrecht und verwandte Schutzrechte (Urheberrechtsgesetz)) od 9. rujna 1965., kako je izmijenjen („UrhG”), prenose članke 4. i 5. Direktive 2009/24 u nacionalno pravo.

Činjenice u glavnom postupku i prethodna pitanja

20 Društvo Oracle razvija i stavlja na tržište računalne programe. Ono je vlasnik isključivih korisničkih prava prema zakonu o autorskim pravima u tim programima. Također je vlasnik verbalnog žiga Oracle u Njemačkoj i Zajednici, koji je registriran, između ostaloga, za računalne programe.

21 Društvo Oracle distribuira programe iz glavnog postupka, posebno programsku opremu za baze podataka, u 85 % slučajeva preuzimanjem podataka s interneta. Korisnik kopiju programa preuzima izravno na svoje računalo s internetske stranice društva Oracle. Radi se o računalnim programima koji rade prema modelu „korisnik-server-računalni program”. Pravo korištenja tog programa koje je dodijeljeno ugovorom o licenci, uključuje pravo trajnog pohranjivanja kopije programa na server i omogućavanja određenom broju korisnika da mu pristupi preuzimanjem u glavnu memoriju svoje radne stanice. Na temelju ugovora o održavanju, novije inačice programa („updates”) i programa za ispravljanje pogrešaka („patches”) mogu se preuzeti s internetske stranice društva Oracle. Na zahtjev korisnika programi se također isporučuju na CD-ROM-u ili DVD-u.

22 Društvo Oracle za računalne programe iz glavnog postupka nudi skupne licencije za najmanje 25 korisnika po licenci. Poduzeće koje zahtijeva licencije za 27 korisnika, stoga mora zatražiti dvije licencije.

23 Ugovori o licenci društva Oracle za računalne programe iz glavnog postupka pod naslovom „Dana prava” sadrže sljedeću odredbu:

„Nakon plaćanja usluga, imat ćete trajno, neekskluzivno, neprenosivo besplatno licencno pravo za uporabu za vaše interno poslovanje svega što je razvijeno od strane Oraclea i isporučeno vam u okviru ovog ugovora.”

- 24 Društvo UsedSoft stavlja na tržište rabljene licencije za računalne programe, uključujući korisničke licencije za računalne programe iz glavnog postupka. U tu svrhu društvo UsedSoft stječe od korisnikâ društva Oracle korisničke licencije, odnosno dio tih licencija kada se izvorno dobivene licencije odnose na veći broj korisnika od onoga koji prvotni stjecatelj treba.
- 25 U listopadu 2005. društvo UsedSoft predstavilo je „Oracle Special Offer” („Oracleova posebna akcija”) u kojoj je ponudilo na prodaju „već rabljene” licencije za računalne programe društva Oracle iz glavnog postupka. Pri tome je istaknulo da su sve licencije „aktualne” u smislu da je ugovor o održavanju koji je sklopljen između nositelja izvorne licencije i društva Oracle još na snazi, te da je zakonitost izvorne prodaje potvrđena javnobilježničkim dokumentom.
- 26 Korisnici društva UsedSoft koji još ne posjeduju predmetni računalni program društva Oracle preuzimaju kopiju programa izravno s internetske stranice društva Oracle, nakon što su kupili takvu rabljenu licenciju. Korisnike koji već imaju taj računalni program te su potom kupili još licencija za dodatne korisnike, UsedSoft je uputio da na radne stanice tih korisnika program kopiraju.
- 27 Društvo Oracle podnijelo je tužbu pred Landgericht München I (Zemaljski sud, München I) kojom traži da se društvu UsedSoft naloži da prestane obavljati radnje navedene u točkama 24. do 26. ove presude. Taj je sud prihvatio zahtjev društva Oracle. Žalba koju je uložilo društvo UsedSoft protiv tog rješenja je odbijena. Društvo UsedSoft je potom uložilo zahtjev za reviziju („Revision”) pred Bundesgerichtshofom (Savezni vrhovni sud).
- 28 Prema mišljenju Bundesgerichtshofa (Savezni vrhovni sud), radnjama koje poduzimaju društvo UsedSoft i njegovi korisnici krši se isključivo pravo društva Oracle na trajno ili privremeno reproduciranje računalnih programa u smislu članka 4. stavka 1. točke (a) Direktive 2009/24. Korisnici društva UsedSoft, po mišljenju tog suda, pozivaju se na pravo koje im je valjano preneseno od strane društva Oracle i sastoji se u tome da mogu reproducirati računalne programe. U ugovorima o licencijama društva Oracle navodi se da je pravo korištenja programa „neprenosivo”. Korisnici društva Oracle stoga nemaju pravo na treće osobe prenijeti pravo reprodukcije tih programa.
- 29 Prema mišljenju suda koji je uputio zahtjev za prethodnu odluku, ishod ovog spora ovisi o tome mogu li se korisnici društva UsedSoft uspješno pozivati na članak 69.d stavak 1. UrhG-a, kojim je u njemačko pravo prenesen članak 5. stavak 1. Direktive 2009/24 .
- 30 S tim se u vezi prvenstveno postavlja pitanje može li se osoba koja, kao što su korisnici društva UsedSoft, nema pravo korištenja računalnog programa koji joj je dao nositelj prava, već se poziva na korištenje prava distribucije kopije računalnog programa, smatrati njezinim „zakonitim stjecateljem” u smislu članka 5. stavka 1. Direktive 2009/24. Sud koji je uputio zahtjev za prethodnu odluku smatra da može. On to objašnjava time da bi mogućnost stavljanja na tržište kopije računalnog programa, a koja proizlazi iz iscrpljenja prava distribucije uvelike bila bespredmetna ako stjecatelj te kopije ne bi imao pravo reprodukcije programa. Naime, korištenje računalnog programa, za razliku od korištenja drugih radova zaštićenih autorskim pravom, u pravilu zahtijeva reproduciranje tog programa. Članak 5. stavak 1. Direktive 2009/24 stoga služi kao osiguranje iscrpljenja prava distribucije prema članku 4. stavku 2. Direktive 2009/24.

- 31 Nadalje, sud koji je uputio zahtjev pita se je li u slučaju kao što je onaj u glavnom postupku pravo distribucije kopije računalnog programa iscrpljeno prema drugoj rečenici članka 69.c stavka 3. UrhG-a, kojim je prenesen članak 4. stavak 2. Direktive 2009/24.
- 32 Postoji više mogućih tumačenja. Prvo, članak 4. stavak 2. Direktive 2009/24 mogao bi se primjenjivati ako nositelj prava dozvoli korisniku, nakon sklapanja ugovora o licenci, izradu kopije računalnih programa preuzimanjem tog programa s interneta i pohranom na računalu. Ta je odredba povezana s pravnom posljedicom iscrpljenja distribucijskog prava prilikom prve prodaje kopije programa i ne pretpostavlja neminovno stavljanje u promet njegove fizičke kopije. Drugo, članak 4. stavak 2. Direktive 2009/24 bi se mogao primjenjivati tom analogijom u slučaju prodaje računalnog programa putem internetskog prijenosa. Sukladno mišljenju zagovornika tog stajališta, u propisu postoji nenamjerna pravna praznina („planwidrige *Regelungslücke*”), jer autori direktive nisu regulirali niti su uzeli u obzir internetski prijenos računalnih programa. Treće, članak 4. stavak 2. Direktive 2009/24 nije primjenjiv jer iscrpljenje prava distribucije prema toj odredbi uvijek pretpostavlja stavljanje u promet fizičke kopije programa od strane nositelja prava ili uz njegov pristanak. Autori direktive namjerno nisu pravilo o iscrpljenju proširili na internetski prijenos računalnih programa.
- 33 Konačno, sud koji je uputio zahtjev pita može li se osoba koja je stekla rabljenu licenciju, radi kopiranja programa (kao što to čine u glavnom postupku korisnici društva UsedSoft preuzimanjem kopija programa društva Oracle na računalo s internetskih stranica društva Oracle ili njihovim učitavanjem u glavnu memoriju drugih radnih stanica), pozvati na iscrpljenje prava distribucije kopija programa koje je prvi stjecatelj uz suglasnost nositelja prava realizirao preuzimanjem programa s interneta, ako je prvi stjecatelj obrisao svoju kopiju ili je više ne koristi. Sud koji je uputio zahtjev smatra da primjena analogije s člankom 5. stavkom 1. i člankom 4. stavkom 2. Direktive 2009/24 nije moguća. Namjena iscrpljenja prava distribucije isključivo je jamčenje stavljanja na tržište kopije programa koja je unesena na određeni nosač podataka i koju je nositelj prava prodao ili je prodana uz njegov pristanak. Učinak iscrpljenja ne treba se stoga proširiti na nematerijalne podatke koji se prenose putem interneta.
- 34 U tim je okolnostima Bundesgerichtshof (Savezni vrhovni sud) odlučio prekinuti postupak i postaviti Sudu sljedeća prethodna pitanja:
- „1. Je li osoba koja se poziva na iscrpljenje prava distribucije kopije računalnog programa ‚zakoniti stjecatelj’ u smislu članka 5. stavka 1. Direktive 2009/24?
  2. Ako je odgovor na prvo pitanje potvrđan: je li pravo distribucije kopije računalnog programa iscrpljeno u skladu s prvom rečenicom članka 4. stavka 2. Direktive 2009/24, ako je stjecatelj izradio kopiju uz suglasnost nositelja prava preuzimanjem programa s interneta na nosač podataka?
  3. Ako je odgovor na drugo pitanje također potvrđan: može li osoba koja je stekla ‚rabljenu’ licenciju za računalnu opremu za izradu kopije programa u svojstvu ‚zakonitog stjecatelja’ prema članku 5. stavku 1. i prvoj polovici rečenice članka 4. stavka 2. Direktive 2009/24 također pozvati na iscrpljenje prava distribucije kopije računalnog programa koju je izvršio prvi stjecatelj uz suglasnost nositelja prava preuzimanjem programa s interneta na nosač podataka, ako je prvi stjecatelj obrisao svoju kopiju programa ili je više ne koristi?”

O prethodnim pitanjima

Drugo pitanje

- 35 Svojim drugim pitanjem, koje valja ispitati prvo, Sud koji je podnio zahtjev u biti želi utvrditi je li i pod kojim uvjetima preuzimanje kopije računalnog programa s interneta koje je odobreno od strane nositelja autorskog prava, uzrokuje iscrpljenje prava distribucije te kopije u Europskoj uniji, u smislu članka 4. stavka 2. Direktive 2009/24.
- 36 Valja podsjetiti da prema članku 4. stavku 2. Direktive 2009/24 prva prodaja u Europskoj uniji kopije računalnog programa od strane nositelja prava ili uz njegovu suglasnost predstavlja iscrpljenje prava distribucije te kopije unutar Europske unije.
- 37 Prema zahtjevu za prethodnu odluku, sam nositelj autorskog prava, u ovom slučaju društvo Oracle, svojim korisnicima u Europskoj uniji koji žele koristiti njegov računalni program omogućuje pristup kopiji tog programa koja se može preuzeti s njegove internetske stranice.
- 38 Kako bi se utvrdilo je li, u slučaju kao što je ovaj u glavnom postupku, iscrpljeno autorsko pravo nositelja prava distribucije, važno je utvrditi, prvo, može li se ugovorni odnos između nositelja prava i njegovog korisnika, u okviru kojeg je došlo do preuzimanja kopije predmetnog programa, smatrati „prvom prodajom [...] kopije programa” u smislu članka 4. stavka 2. Direktive 2009/24.
- 39 U skladu s ustaljenom sudskom praksom, potreba za jedinstvenom primjenom prava Europske unije i načela jednakosti zahtijevaju da pojmovi iz određene odredbe prava Unije koji ne sadrže izričito upućivanje na pravo država članica radi utvrđivanja značenja i opsega u pravilu trebaju imati neovisno i jedinstveno tumačenje u cijeloj Europskoj uniji (vidjeti osobito presude od 16. srpnja 2009., Infopaq International, C-5/08, Zb., str. I-6569., t. 27.; od 18. listopada 2011., Brüstle, C-34/10, Zb., str. I-9821., t. 25.; i od 26. travnja 2012., DR i TV2 Danmark, C-510/10, t. 33.).
- 40 U tekstu Direktive 2009/24 nema nikakvog upućivanja na nacionalno zakonodavstvo u pogledu značenja koje treba dati izrazu „prodaja” u članku 4. stavku 2. Direktive. Proizlazi da se u svrhu primjene Direktive izraz treba shvatiti kao označavanje autonomnog pojma prava Europske unije, koji se treba tumačiti na jedinstven način na cijelom području Europske unije (vidjeti u tom smislu DR i TV2 Danmark, t. 34.).
- 41 Potporu takvom zaključku daju predmet i svrha Direktive 2009/24. Uvodne izjave 4. i 5. te Direktive, koja se temelji na članku 95. Ugovora o EZ-u, koji odgovara članku 114. UFEU-a, navode da je njezin cilj uklanjanje razlika između zakonodavstava država članica koje imaju negativne učinke na funkcioniranje unutarnjeg tržišta i vezano za računalne programe. Jedinstveno tumačenje izraza „prodaja” potrebno je kako bi se izbjeglo da se zaštita koja se pruža nositeljima autorskog prava na temelju ove Direktive mijenja ovisno o nacionalnom pravu koje se primjenjuje.
- 42 Sukladno općeprihvaćenoj definiciji, „prodaja” je sporazum prema kojem osoba za novac prenosi na drugu osobu svoje pravo vlasništva nad materijalnom ili nematerijalnom imovinom koja joj pripada. Stoga slijedi da trgovačka transakcija u skladu s člankom 4.

stavkom 2. Direktive 2009/24, koja dovodi do iscrpljenja prava distribucije kopije računalnog programa, mora uključivati prijenos prava vlasništva u pogledu te kopije.

- 43 Društvo Oracle navodi da ono ne prodaje kopije svojih računalnih programa o kojima je riječ u glavnom postupku. Ono navodi da kopiju dotičnog programa čini dostupnom svojim korisnicima, besplatno, na svojoj internetskoj stranici, a korisnici je mogu preuzeti na svoje računalo. Međutim, preuzetu kopiju korisnici ne mogu koristiti ako s društvom Oracle nisu sklopili ugovor o licenci. Ta licencija daje korisnicima društva Oracle neisključivo i neprenosivo pravo korištenja tog programa na neograničeno vrijeme. Društvo Oracle navodi da ni stavljanje na raspolaganje besplatnog korištenja kopije ni sklapanje ugovora o licenci ne uključuje prijenos prava vlasništva nad tom kopijom.
- 44 S time u vezi valja navesti da preuzimanje kopije računalnog programa i sklapanje ugovora o korištenju licenci za tu kopiju predstavljaju neraskidivu cjelinu. Preuzimanje kopije računalnog programa bespredmetno je ako je njezin posjednik ne može koristiti. Te se dvije radnje stoga trebaju shvatiti kao cjelina u svrhu njihove pravne ocjene (vidjeti po analogiji presudu od 6. svibnja 2010., Club Hotel Loutraki i drugi C-145/08 i C-149/08, Zb., str. I-4165., t. 48. i 49. i navedenu sudsku praksu).
- 45 U vezi s pitanjem uključuju li u slučaju kao što je ovaj iz glavnog postupka, dotične trgovačke transakcije prijenos prava vlasništva nad kopijom računalnog programa, treba navesti da, sukladno zahtjevu za prethodnu odluku, korisnik društva Oracle koji preuzme kopiju programa i sklopi s tim društvom ugovor o korištenju licenci u vezi s tom kopijom, u zamjenu za plaćanje pristojbe dobiva pravo korištenja te kopije na neodređeno vrijeme. Stoga je namjera stavljanja na raspolaganje kopije svog računalnog programa od strane društva Oracle i sklapanja ugovora o korištenju licenci za tu kopiju stvaranje uvjeta da kopiju korisnik može trajno koristiti, u zamjenu za plaćanje pristojbe koja nositelju autorskog prava omogućuje primanje naknade koja odgovara ekonomskoj vrijednosti kopije rada čiji je vlasnik.
- 46 U tim okolnostima, aktivnosti iz točke 44., sagledane u cjelini, uključuju prijenos prava vlasništva nad kopijom predmetnog računalnog programa.
- 47 Nevažno je, u slučaju kao što je ovaj iz glavnog postupka, to je li kopiju računalnog programa nositelj prava učinio dostupnim korisniku putem preuzimanja s internetske stranice nositelja prava ili putem materijalnog medija kao što je CD-ROM ili DVD. U potonjem slučaju, čak i ako nositelj prava formalno odvaja pravo korisnika na korištenje kopije programa koji je dobiven radnjom prijenosa kopije programa korisniku putem materijalnog medija, preuzimanje kopije računalnog programa s tog medija i sklapanje ugovora o licenci ostaju neodvojivi sa stajališta stjecatelja, iz razloga navedenih u točki 44. Budući da stjecatelj koji preuzima kopiju predmetnog programa s materijalnog medija kao što je CD-ROM ili DVD i sklapa ugovor o licenci u pogledu te kopije, dobiva pravo korištenja te kopije na neodređeno vrijeme u zamjenu za plaćanje pristojbe, valja smatrati da te dvije radnje također uključuju, kada se stavlja na raspolaganje kopija navedenog računalnog programa putem materijalnog medija kao što je CD-ROM ili DVD, prijenos prava vlasništva nad tom kopijom.
- 48 Sukladno tome, u slučaju kao što je ovaj iz glavnog postupka, prijenos kopije računalnog programa od strane nositelja autorskog prava na korisnika, uz sklapanje ugovora o

korištenju licencije između tih stranaka, jest „prva prodaja [...] kopije programa” u smislu članka 4. stavka 2. Direktive 2009/24.

- 49 Kako primjećuje nezavisni odvjetnik u točki 59. svog Mišljenja, da se izrazu „prodaja” u smislu članka 4. stavka 2. Direktive 2009/24, ne daje široko značenje koje obuhvaća sve vrste stavljanja na tržište proizvoda kojem je svojstveno davanje prava korištenja kopije računalnog programa na neograničeno vrijeme u zamjenu za plaćanje pristojbe kojom se omogućuje nositelju autorskog prava primanje naknade koja odgovara ekonomskoj vrijednosti kopije djela čiji je on vlasnik, učinkovitost te odredbe bila bi upitna, budući da bi dobavljači taj sporazum prije nazivali „licencijom” nego „prodajom” i time bi zaobišli pravilo o iscrpljenju i učinili ga neprimjenjivim.
- 50 Drugo, ne može se prihvatiti tvrdnja koju ističu društvo Oracle i Europska komisija, da stavljanje na raspolaganje kopije računalnog programa na internetske stranice nositelja autorskog prava jest „činjenje dostupnim za javnost” u smislu članka 3. stavka 1. Direktive 2001/29 koje, u skladu s člankom 3. stavkom 3. te direktive, ne može uzrokovati iscrpljenje prava distribucije kopije.
- 51 Naime, iz članka 1. stavka 2. točke (a) Direktive 2001/29 jasno je da se direktiva „ne odnosi i [...] ni na koji način ne utječe na postojeće [...] odredbe [prava Europske unije] u vezi sa [...]zakonskom zaštitom računalnih programa” koja je dodijeljena Direktivom 91/250, koja je naknadno kodificirana Direktivom 2009/24. Odredbe Direktive 2009/24, a posebno članak 4. stavak 2., stoga predstavljaju *lex specialis* u pogledu odredaba Direktive 2001/29, tako da čak i ako bi ugovorni odnos iz glavnog postupka ili njegov dio mogli također biti obuhvaćeni pojmom „priopćavanja javnosti” u smislu članka 3. stavka 1. potonje direktive, „prva prodaja [...] kopije programa” u smislu članka 4. stavka 2. Direktive 2009/24 i dalje bi uzrokovali, sukladno navedenoj odredbi, iscrpljenje prava distribucije te kopije.
- 52 Štoviše, kako je navedeno u točki 46., u slučaju kao što je ovaj iz glavnog postupka, nositelj autorskog prava prenosi pravo vlasništva nad kopijom računalnog programa svom kupcu. Kako primjećuje nezavisni odvjetnik u točki 73. svog Mišljenja, iz članka 6. stavka 1. Ugovora o autorskom pravu, u čijem svjetlu članke 3. i 4. Direktive 2001/29 treba, u mjeri u kojoj je moguće, tumačiti (vidjeti u tom smislu presudu od 17. travnja 2008., Peek & Cloppenburg, C-456/06, Zb., str. I-2731., t. 30.) proizlazi da postojanje prijenosa vlasništva mijenja „čin priopćavanja javnosti” iz članka 3. te direktive u čin distribucije iz članka 4. direktive koji, ako su ispunjeni uvjeti iz članka 4. stavka 2. Direktive, može, kao i „prva prodaja [...] kopije programa” iz članka 4. stavka 2. Direktive 2009/24, uzrokovati iscrpljenje prava distribucije.
- 53 Treće, također treba razmotriti odnosi li se, kako navode društvo Oracle, vlade koje su dostavile stajališta Sudu, te Komisija, iscrpljenje prava distribucije iz članka 4. stavka 2. Direktive 2009/24 samo na materijalnu imovinu, a ne na nematerijalne kopije računalnih programa preuzetih s interneta. Oni se u tom pogledu pozivaju na tekst članka 4. stavka 2. Direktive 2009/24, uvodne izjave 28. i 29. Direktive 2001/29, članak 4. Direktive 2001/29 u vezi s člankom 8. Ugovora o autorskom pravu, te na zajedničku izjavu u vezi s člancima 6. i 7. tog Ugovora, čije je prenošenje jedan od ciljeva Direktive 2001/29.
- 54 Nadalje, prema mišljenju Komisije, izjava 29. Direktive 2001/29 potvrđuje da se „[p]itanje iscrpljenja prava ne postavlja u slučaju usluga, a posebno *on-line* usluga.”

- 55 O tom je pitanju prvo potrebno navesti da iz članka 4. stavka 2. Direktive 2009/24 ne proizlazi da je iscrpljenje prava distribucije kopija računalnih programa spomenuto u toj odredbi ograničeno na kopije programa na materijalnom mediju kao što je CD-ROM ili DVD. Suprotno, ta odredba, koja se bez daljnje specifikacije poziva na „prodaju [...] kopije programa”, ne pravi nikakvu razliku s obzirom na materijalni ili nematerijalni oblik dotične kopije.
- 56 Nadalje, valja podsjetiti da Direktiva 2009/24, koja se posebno odnosi na pravnu zaštitu računalnih programa, predstavlja *lex specialis* u odnosu na Direktivu 2001/29.
- 57 U članku 1. stavku 2. Direktive 2009/24 navodi se da se „[z]aštita u skladu s ovom Direktivom primjenjuje na izražaj računalnog programa u bilo kojem obliku”. Uvodna izjava 7. te direktive posebno navodi da „računalni programi” koje direktiva ima namjeru zaštititi, „uključuju programe u bilo kojem obliku, uključujući i one koji su ugrađeni u hardver”.
- 58 Stoga te odredbe čine nedvojbeno jasnom namjeru zakonodavstva Europske unije da u svrhu zaštite iz Direktive 2009/24 izjednači materijalne i nematerijalne kopije računalnih programa.
- 59 U tim je okolnostima potrebno uzeti u obzir da se iscrpljenje prava distribucije prema članku 4. stavku 2. Direktive 2009/24 odnosi na materijalne i nematerijalne kopije računalnog programa, te stoga i na kopije programa koji su, prilikom njihove prve prodaje, preuzeti s interneta na računalo prvog stjecatelja.
- 60 Istina je da pojmovi koji se koriste u direktivama 2001/29 i 2009/24 u načelu trebaju imati isto značenje (vidjeti presudu od 4. listopada 2011., Football Association Premier League i dr., C-403/08 i C-429/08, Zb., str. I-9083., t. 187. i 188.). Međutim, čak i kada bi članak 4. stavak 2. Direktive 2001/29, tumačen u svjetlu izjava 28. i 29. njene preambule i u svjetlu Ugovora o autorskom pravu, čiju provedbu ima za cilj Direktiva 2001/29 (presuda od 9. veljače 2012., Luksan, C-277/10, t. 59.), sugerirao da se, za djela na koja se ova Direktiva odnosi, iscrpljenje prava distribucije odnosi samo na materijalnu robu, to ne bi moglo utjecati na tumačenje članka 4. stavka 2. Direktive 2009/24, uzimajući u obzir da je zakonodavac Europske unije u specifičnom kontekstu te direktive izrazio drukčiju namjeru.
- 61 Potrebno je dodati da su, s ekonomskog stajališta, prodaja računalnog programa na CD-ROM-u ili DVD-u te prodaja programa preuzimanjem s interneta slične. Internetski način prijenosa je funkcionalni ekvivalent nabave materijalnog medija. Tumačenje članka 4. stavka 2. Direktive 2009/24 u svjetlu načela jednakog postupanja potvrđuje da iscrpljenje prava distribucije prema toj odredbi stupa na snagu nakon prve prodaje u Europskoj uniji kopije računalnog programa od strane nositelja autorskog prava ili uz njegovu suglasnost, neovisno o tome odnosi li se prodaja na materijalnu ili nematerijalnu kopiju programa.
- 62 S obzirom na tvrdnju Komisije da pravo Europske unije ne predviđa iscrpljenje prava distribucije u pogledu usluga, potrebno je napomenuti da je cilj načela iscrpljenja prava distribucije u pogledu djela koja su zaštićena autorskim pravom, kako bi se izbjeglo dijeljenje tržišta, limitirati ograničenja distribucije tih djela, kako bi se zaštitio specifičan cilj intelektualnog vlasništva o kojem se radi (vidjeti u tom smislu, presude od 28. travnja 1998., Metronome Musik, C-200/96, Zb., str. I-1953., t. 14., od 22. rujna 1998., FDV, C-

61/97, Zb., str. I-5171., t. 13. i presudu Football Association Premier League i dr., t. 106.).

- 63 U okolnostima iz glavnog postupka, ograničavanje primjene načela iscrpljenja prava distribucije prema članku 4. stavku 2. Direktive 2009/24 samo na kopije računalnih programa koji se prodaju na materijalnom mediju omogućavalo bi nositelju autorskog prava da ima nadzor nad ponovnom prodajom kopije preuzete s interneta i da zahtijeva daljnju naknadu u slučaju svake nove prodaje, iako je već prvom prodajom kopije nositelj dobio odgovarajuću naknadu. Takvo ograničenje ponovne prodaje kopija računalnih programa preuzetih s interneta prelazilo bi ono što je potrebno za zaštitu specifičnog predmeta intelektualnog vlasništva o kojem se radi (vidjeti, u tom smislu, Football Association Premier League i drugi, t. 105. i 106.).
- 64 Četvrto, također je potrebno razmotriti sprječava li, kako društvo Oracle tvrdi, ugovor o održavanju sklopljen od strane prvog stjecatelja u svakom slučaju iscrpljenje prava iz članka 4. stavka 2. Direktive 2009/24, budući da kopija računalnog programa koju prvi stjecatelj može prenijeti drugom stjecatelju više ne odgovara kopiji koju je preuzeo s interneta, već se radi o novoj kopiji programa.
- 65 Iz zahtjeva za prethodnu odluku proizlazi da su rabljene licencije koje je društvo UsedSoft nudilo „važeće”, jer je prodaju kopije programa društva Oracle njegovom korisniku pratilo sklapanje ugovora o održavanju za tu kopiju.
- 66 Potrebno je uzeti u obzir da se iscrpljenje prava distribucije kopije računalnog programa prema članku 4. stavku 2. Direktive 2009/24 odnosi samo na kopije koje su predmet prve prodaje u Europskoj uniji od strane nositelja autorskog prava ili uz njegovu suglasnost. Ne odnosi se na ugovore o uslugama, kao što su ugovori o održavanju, koji se mogu odvojiti od te prodaje i koji su sklopljeni, po mogućnosti na neograničeno vrijeme, prilikom prodaje.
- 67 Međutim, sklapanje ugovora o održavanju, kao što je onaj iz glavnog postupka, prilikom prodaje nematerijalne kopije računalnog programa ima učinak da je prvotno kupljena kopija popravljena i ažurirana. Čak i ako je ugovor o održavanju sklopljen na određeno vrijeme, funkcionalnosti koje su ispravljene, promijenjene ili dodane na temelju tog ugovora predstavljaju sastavni dio prvotno preuzete kopije i stjecatelj kopije ih može koristiti na neograničeno vrijeme, čak i ako stjecatelj naknadno odluči da ne želi obnoviti ugovor o održavanju.
- 68 U takvim je okolnostima potrebno navesti da se iscrpljenje prava distribucije prema članku 4. stavku 2. Direktive 2009/24 odnosi i na prodanu kopiju računalnog programa koja je ispravljena i ažurirana od strane nositelja autorskog prava.
- 69 Potrebno je međutim istaknuti da ako se licencija koju je stekao prvi stjecatelj odnosi na veći broj korisnika od onoga koji je njemu potreban, kako je navedeno u točkama 22. i 24., stjecatelj nije na temelju učinka iscrpljenja prava distribucije prema članku 4. stavku 2. Direktive 2009/24 ovlašten podijeliti licenciju i ponovno prodavati samo pravo korištenja predmetnog računalnog programa za broj korisnika koji on sam odredi.
- 70 Prvotni stjecatelj koji ponovno prodaje materijalnu ili nematerijalnu kopiju računalnog programa za koju je pravo distribucije od strane nositelja autorskog prava iscrpljeno u

skladu s člankom 4. stavkom 2. Direktive 2009/24, treba, kako bi izbjegao kršenje isključivog prava reprodukcije računalnog programa koje pripada njegovom autoru, prema članku 4. stavku 1. točki (a) Direktive 2009/24, vlastitu kopiju učiniti neupotrebljivom prilikom ponovne prodaje. U slučaju iz prethodne točke korisnik nositelja autorskog prava nastavlja koristiti kopiju programa koji je instaliran na njegovom serveru, te ga stoga neće učiniti neupotrebljivim.

71 Štoviše, čak i ako stjecatelj dodatnih korisničkih prava za predmetni računalni program nije obavio ponovnu instalaciju – to jest novu reprodukciju – programa na serveru koji mu pripada, učinak iscrpljenja prava distribucije prema članku 4. stavku 2. Direktive 2009/24 ni u kom se slučaju ne bi odnosio na takva korisnička prava. U tom se slučaju stjecanje dodatnih korisničkih prava ne odnosi na kopiju u pogledu koje je pravo distribucije iscrpljeno u vrijeme sklapanja posla. Suprotno, njegova je svrha isključivo ta da omogući proširenje broja korisnika kopije koju je stjecatelj dodatnih prava sam već instalirao na svom serveru.

72 Na temelju prethodnog, na drugo pitanje treba odgovoriti da se članak 4. stavak 2. Direktive 2009/24 treba tumačiti tako da je pravo distribucije kopije računalnog programa iscrpljeno ako je nositelj autorskog prava koji je odobrio, čak i besplatno, preuzimanje te kopije s interneta na nosač podataka također dodijelio pravo korištenja te kopije na neograničeno vrijeme, u zamjenu za plaćanje pristojbe kojom mu se omogućuje ostvarivanje naknade u protuvrijednosti ekonomske vrijednosti kopije djela čiji je vlasnik.

Prvo i treće pitanje

73 Svojim prvim i trećim pitanjem sud koji upućuje zahtjev u biti pita može li se i pod kojim uvjetima, stjecatelj rabljenih licenci za računalne programe, kao što su oni koje prodaje društvo UsedSoft, kao posljedica iscrpljenja prava distribucije prema članku 4. stavku 2. Direktive 2009/24, smatrati „zakonitim stjecateljem” u smislu članka 5. stavka 1. Direktive 2009/24 koji, u skladu s tom odredbom, ostvaruje pravo reprodukcije predmetnog programa kako bi ga koristio u svrhu za koju je namijenjen.

74 Članak 5. stavak 1. Direktive 2009/24 predviđa da, ukoliko ne postoje posebne ugovorne odredbe, reprodukcija računalnog programa ne podliježe odobrenju od strane autora programa, ukoliko je ta reprodukcija potrebna zakonitom stjecatelju za korištenje računalnog programa u svrhu za koju je namijenjen, uključujući ispravljanje pogrešaka.

75 Ako korisnik nositelja autorskog prava kupi kopiju računalnog programa koja se nalazi na internetskoj stranici nositelja prava, on preuzimanjem kopije na svoje računalo izvršava reprodukciju koja je ovlaštena prema članku 5. stavku 1. Direktive 2009/24. Radi se reprodukciji koja je potrebna zakonitom stjecatelju za korištenje programa u svrhu za koju je namijenjen.

76 Štoviše, uvodna izjava 13. Direktive 2009/24 navodi da se „radnje učitavanja i izvođenja nužne za korištenje primjerka programa koji je zakonito stečen, [...] ne mogu zabraniti ugovorom”.

77 Nadalje, valja napomenuti da je pravo distribucije nositelja autorskog prava iscrpljeno, prema članku 4. stavku 2. Direktive 2009/24, prilikom prve prodaje u Europskoj uniji od

strane nositelja prava ili uz njegovu suglasnost, bilo koje kopije, materijalne ili nematerijalne njegovog računalnog programa. Slijedi da na temelju te odredbe i ne dovodeći u pitanje ugovorne uvjete koji zabranjuju daljnji prijenos, predmetni se nositelj prava više ne može protiviti ponovnoj prodaji te kopije.

- 78 Doduše, kako je navedeno u spomenutoj točki 70., prvotni stjecatelj materijalne ili nematerijalne kopije računalnog programa u pogledu koje je iscrpljeno pravo distribucije nositelja autorskog prava prema članku 4. stavku 2. Direktive 2009/24, koji ponovno prodaje tu kopiju treba učiniti neupotrebljivom kopiju preuzetu na svoje računalo u vrijeme njezine ponovne prodaje, kako bi izbjegao kršenje isključivog prava reprodukcije računalnog programa koje pripada nositelju prava prema članku 4. stavku 1. točki (a) Direktive 2009/24.
- 79 Kako je društvo Oracle ispravno navelo, moglo bi biti teško utvrditi je li ta kopija učinjena neupotrebljivom. Međutim, nositelj autorskog prava koji distribuira kopije računalnog programa na materijalnom mediju kao što je CD-ROM ili DVD suočava se s istim problemom, budući da se samo uz veliki napor može uvjeriti da prvotni stjecatelj nije načinio kopije programa koje će nastaviti koristiti nakon prodaje materijalnog medija. Kako bi se riješio ovaj problem, distributer može – bilo „klasično” ili „digitalno” - koristiti tehničke zaštitne mjere kao što su ključevi proizvoda.
- 80 Budući da se nositelj autorskog prava ne može protiviti ponovnoj prodaji računalnog programa za koji je iscrpljeno pravo distribucije nositelja prava prema članku 4. stavku 2. Direktive 2009/24, valja zaključiti da su drugi stjecatelj te kopije i svaki sljedeći stjecatelj „zakoniti stjecatelji” te kopije u smislu članka 5. stavka 1. Direktive 2009/24.
- 81 Sukladno tome, u slučaju ponovne prodaje kopije računalnog programa od strane prvog stjecatelja, novi je stjecatelj u mogućnosti, prema članku 5. stavku 1. Direktive 2009/24, preuzeti na svoje računalo kopiju koju mu je prodao prvi stjecatelj. To se preuzimanje treba smatrati reprodukcijom računalnog programa koja je potrebna da bi se omogućilo novom stjecatelju korištenje programa u svrhu za koju je namijenjen.
- 82 Tvrdnja koju su istakli društvo Oracle te irska, finska i talijanska vlada, da se pojam „zakoniti stjecatelj” u smislu članka 5. stavka 1. Direktive 2009/24 odnosi samo na stjecatelja koji je na temelju ugovora o licenci sklopljenim izravno s nositeljem autorskog prava ovlašten za korištenje računalnog programa, ne može se prihvatiti.
- 83 Učinak te tvrdnje bio bi omogućavanje nositelju autorskog prava da učinkovito korištenje bilo koje rabljene kopije u pogledu koje je iscrpljeno njegovo pravo distribucije prema članku 4. stavku 2. Direktive 2009/24, spriječi pozivanjem na svoje isključivo pravo reprodukcije utvrđeno u članku 4. stavku 1. točki (a) te direktive, te bi stoga oduzelo pravni učinak iscrpljenju prava distribucije prema članku 4. stavku 2.
- 84 Kada se radi o situaciji kao što je ona u glavnom postupku, treba podsjetiti da je u prethodno navedenim točkama 44. i 48. utvrđeno da je preuzimanje na server računala korisnika kopije računalnog programa koji se nalazi na internetskoj stranici nositelja prava i sklapanje ugovora o korištenju licenci u pogledu te kopije neodjeljivo, te se kao jedna cjelina treba klasificirati kao prodaja. Uzimajući u obzir tu neodjeljivu povezanost između kopije na internetskoj stranici nositelja prava, kako je naknadno ispravljena i ažurirana, s jedne strane, te licenci o korištenju koja se odnosi na kopiju, s druge strane,

ponovna prodaje licencije o korištenju podrazumijeva ponovnu prodaju „te kopije” u smislu članka 4. stavka 2. Direktive 2009/24 i stoga ima koristi od iscrpljenja prava distribucije prema toj odredbi, bez obzira na uvjet iz ugovora o licenciji iz točke 23.

- 85 Kako proizlazi iz prethodno navedene točke 81., slijedi da je novi stjecatelj licencije o korištenju, kao što je korisnik društva UserSoft, u mogućnosti, kao „zakoniti stjecatelj” u smislu članka 5. stavka 1. Direktive 2009/24 ispravljene i ažurirane kopije predmetnog računalnog programa, preuzeti tu kopiju s internetske stranice nositelja autorskog prava, pri čemu to preuzimanje znači reprodukciju računalnog programa koja je potrebna da bi se novom stjecatelju omogućilo korištenje programa u svrhu za koju je namijenjen.
- 86 Međutim, treba podsjetiti da, ako se licencija koju je stekao prvi stjecatelj odnosi na veći broj korisnika od onoga koji mu je potreban, taj stjecatelj nije na temelju iscrpljenja prava distribucije prema članku 4. stavku 2. Direktive 2009/24 ovlašten za dijeljenje licencije i ponovnu prodaju samo prava korištenja za predmetni računalni program u skladu s brojem korisnika koji je sam utvrdio, kako je navedeno u točkama 69. i 71.
- 87 Štoviše, nositelj autorskog prava, kao što je društvo Oracle, ima pravo u slučaju ponovne prodaje licencije o korištenju, koja uključuje ponovnu prodaju kopije računalnog programa preuzete s njegove internetske stranice, osigurati svim raspoloživim tehničkim sredstvima da se ta kopija učini neupotrebljivom dok je još u rukama preprodavača.
- 88 Iz navedenog proizlazi da je odgovor na prvo i treće pitanje da se članak 4. stavak 2. i članak 5. stavak 1. Direktive 2009/24 trebaju tumačiti tako da, u slučaju ponovne prodaje licencije o korištenju koja uključuje ponovnu prodaju kopije računalnog programa preuzete s internetske stranice nositelja autorskog prava, a ta je licencija, koja je prvotno dodijeljena od strane tog nositelja prava prvom stjecatelju na neograničeno vrijeme u zamjenu za plaćanje pristojbe imala za svrhu omogućiti nositelju prava ostvarenje naknade koja odgovara ekonomskoj vrijednosti kopije tog djela, drugi stjecatelj licencije, kao i svaki naknadni stjecatelj, mogu se pozvati na iscrpljenje prava distribucije prema članku 4. stavku 2. te direktive, te se stoga mogu smatrati zakonitim stjecateljima kopije računalnog programa u smislu članka 5. stavka 1. te direktive i koristiti pravo reprodukcije iz te odredbe.

Troškovi

- 89 Budući da ovaj postupak ima značaj prethodnog pitanja za stranke glavnog postupka pred sudom koji je uputio zahtjev, na tom je sudu da odluči o troškovima postupka. Troškovi podnošenja očitovanja Sudu, koji nisu troškovi spomenutih stranaka, ne nadoknađuju se.

Slijedom navedenog, Sud (veliko vijeće) odlučuje:

- 1. Članak 4. stavak 2. Direktive 2009/24/EZ Europskog parlamenta i Vijeća o pravnoj zaštiti računalnih programa treba se tumačiti tako da je pravo distribucije kopije računalnog programa iscrpljeno ako je nositelj autorskog prava koji je odobrio, čak i besplatno, preuzimanje te kopije s interneta na nosač podataka, također dodijelio i pravo korištenja te kopije na neograničeno vrijeme, u zamjenu za plaćanje pristojbe kojom mu se omogućuje ostvarivanje naknade u protuvrijednosti ekonomske vrijednosti kopije djela čiji je vlasnik.**

2. **Članak 4. stavak 2. i članak 5. stavak 1. Direktive 2009/0024 trebaju se tumačiti tako da, u slučaju ponovne prodaje licencije o korištenju koja uključuje ponovnu prodaju kopije računalnog programa preuzete s internetske stranice nositelja autorskog prava, a ta je licencija, koja je prvotno dodijeljena od strane tog nositelja prava prvom stjecatelju na neograničeno vrijeme u zamjenu za plaćanje pristojbe imala za svrhu omogućiti nositelju prava ostvarenje naknade koja odgovara ekonomskoj vrijednosti kopije tog djela, drugi stjecatelj licencije, kao i svaki naknadni stjecatelj, mogu se pozvati na iscrpljenje prava distribucije prema članku 4. stavku 2. te direktive, te se stoga mogu smatrati zakonitim stjecateljima kopije računalnog programa u smislu članka 5. stavka 1. te direktive i koristiti pravo reprodukcije iz te odredbe.**

[Potpisi]

---

* Jezik postupka: njemački